

Hag, 14. jul 2025.

SAŽETAK ŽALBENE PRESUDE

Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje, predmet br. KSC-CA-2024-03

U nastavku sledi sažetak žalbene presude panela veća Apelacionog suda pročitani u sudnici.

Panel veća Apelacionog suda danas izriče žalbenu presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje*. Presuda se izriče javno, u ime naroda Kosova i u prisustvu optuženog putem video-konferencijske veze.

Ovaj sažetak sadrži osnovna pitanja pokrenuta u žalbi i najvažnije zaključke apelacionog panela, ali nije sastavni deo službene i merodavne žalbene presude. Jedini merodavan dokument za zaključke apelacionog panela je žalbena presuda u pismenom obliku i ona će po završetku ove sednice biti dostupna u elektronskoj verziji. Gospodinu Pjeteru Šalji će danas biti uručen overeni pismeni otpравak žalbene presude na engleskom jeziku, a verziju na albanskom jeziku će dobiti kad bude završen prevod.

Specijalizovana veća su osnovana u vezi sa teškim optužbama za nečovečno postupanje, lišenje života i druga teška krivična dela izvršena za vreme i posle oružanih sukoba na Kosovu, u periodu od 1. januara 1998. do 31. decembra 2000.

Ova žalbena presuda predstavlja važan trenutak u radu Specijalizovanih veća jer je to druga žalbena presuda za ratne zločine koju donosi ovaj sud. To je značajan korak ka zadovoljenju pravde za žrtve, utvrđivanju odgovornosti i suzbijanju nekažnjivosti.

U ovoj presudi je razmotrena žalba na zaključke prvostepenog panela o odgovornosti g. Šalje, pripadnika Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK) za krivična

dela izvršena u bivšoj fabrici metala u Kukešu, u Republici Albaniji (u daljem tekstu: fabrika metala) u periodu približno od 17. maja 1999. do 5. juna 1999.

Dana 16. jula 2024, prvostepeni panel je izrekao presudu kojom je g. Šalju osudio za ratne zločine po tri tačke optužnice. Optuženi je oglašen krivim za ratne zločine proizvoljnog lišenja slobode, mučenja i ubistva (tačke 1, 3 i 4 optužnice), a oslobođen je optužbe za ratni zločin surovog postupanja (tačka 2 optužnice). Prvostepeni panel je izrekao g. Šalji jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 18 godina, u koju se uračunava vreme provedeno u pritvoru.

Prvostepeni panel je zaključio da su, približno od 17. maja 1999. do 5. juna 1999, g. Šalja i drugi pripadnici OVK u fabrici metala držali u zatočeništvu najmanje 18 lica. Prvostepeni panel je zaključio da su to činili u kontekstu nemeđunarodnog oružanog sukoba između OVK i srpskih snaga. Prvostepeni panel je takođe zaključio da su tokom tog istog perioda g. Šalja i drugi pripadnici OVK držali zatvorenike u fabrici metala u nehumanim i ponižavajućim uslovima zatočeništva i da su ih redovno zlostavljali, kako psihički tako i fizički, s ciljem da od njih dobiju informacije ili priznanje, ili da ih kazne, zastraše, prinude i/ili da prema njima vrše diskriminaciju na političkoj osnovi. I na kraju, prvostepeni panel je utvrdio da je čovek koji se u optužnici pominje kao žrtva ubistva preminuo u zatočeništvu u fabrici metala, 5. juna 1999. ili približno tog datuma, od posledica strelnih rana koje mu je u prisustvu g. Šalje naneo pripadnik OVK, a za koje mu je uskraćena odgovarajuća medicinska nega. Iako *nije* utvrđeno da je g. Šalja pucao u tog čoveka, prvostepeni panel je zaključio da je g. Šalja bio prisutan u prostoriji kada je na njega pucano, kao i da je učestvovao u njegovom zlostavljanju, kako pre, tako i posle ranjavanja vatrenim oružjem.

Gospodin Šalja je uložio žalbu na osude koje su mu izrečene po tačkama 1, 3 i 4 optužnice i na više zaključaka prvostepenog panela relevantnih za te osude.

Gospodin Šalja je zatražio da apelacioni panel ukine osude koje je prvostepeni panel izrekao po tačkama 1, 3 i 4 ili, alternativno, da vrati predmet prvostepenom panelu na ponovno suđenje ili pak smanji izrečenu kaznu.

Gospodin Šalja je takođe uložio žalbu na nalog o reparacijama, koji je prvostepeni panel izdao 29. novembra 2024. i u kojem je odredio reparacije za osam žrtava koje su učestvovalе u postupku. Presuda po žalbi g. Šalje na nalog o reparacijama biće doneta zasebno, u dogledno vreme.

Apelacioni panel je saslušao usmena izjašnjenja strana i učesnika u postupku 15. i 16. maja 2025.

U žalbi g. Šalje na prvostepenu presudu navedeno je 14 žalbenih razloga, u kojima su izneti argumenti o greškama prvostepenog panela u primeni prava, utvrđivanju činjenica i odmeravanju kazne.

Apelacioni panel najpre podseća na kriterijume za ispitivanje žalbi na prvostepene presude prema članu 46 Zakona. Apelacioni panel može da potvrdi, ukine ili preinači presudu koju je doneo prvostepeni panel ili da preduzme druge odgovarajuće mere po sledećim osnovima: (i) zbog „pogrešne primene prava koja presudu čini nevažećom“; (ii) zbog „pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja koje je dovelo do pogrešne presude“, ili (iii) zbog „pogrešno odmerene kazne“. Iz razloga koje je detaljno izneo u žalbenoj presudi, ovaj panel podseća na široka diskreciona prava prvostepenog panela u ocenjivanju dokaza i odmeravanju odgovarajuće kazne. U tom pogledu, panel napominje da neće olako poništiti činjenične zaključke prvostepenog panela, budući da je prvostepeni panel najpozvanija instanca da sasluša, oceni i odmeri dokaze izvedene na suđenju, osim ako njegova ocena nije u celosti pogrešna. Osim toga, apelacioni panel neće intervenisati i menjati odluku prvostepenog panela o kazni, osim ako taj panel u primeni svog diskrecionog prava nije evidentno pogrešio ili ako se nije pridržavao merodavnog prava.

Panel napominje da se, zbog javne prirode ovog sažetka presude, identitet zaštićenih svedoka i žrtava neće navoditi, već će se na njih upućivati uopšteno, kad je to potrebno. Bliže pojedinosti iznete su u žalbenoj presudi.

Panel će sada izneti sažeti prikaz svojih glavnih zaključaka iz žalbene presude, počev od 9. žalbenog razloga u kojem g. Šalja iznosi da su povređena prava odbrane.

Povrede prava na pravično suđenje

Pod jedan, u žalbenom razlogu 9A, g. Šalja navodi da je tužilaštvo u više navrata prekršilo obavezu obelodanjivanja i, pozivajući se na konkretan primer svedoka W02540, tvrdi da su mu prava povređena kasnim obelodanjivanjem materijala povezanog sa ovim svedokom koga bi on, da to nije bio slučaj, pozvao da svedoči. Apelacioni panel zaključuje da uopštene tvrdnje g. Šalje o kršenjima obaveze obelodanjivanja treba da se odbiju zato što nisu dovoljno potkrepljene. Kad je reč o kasnom obelodanjivanju dokaza povezanih sa svedokom W02540, kao što je detaljnije obrazloženo u žalbenoj presudi, a konkretno u okviru žalbenog razloga 10, apelacioni panel smatra da g. Šalja nije potkrepio svoju tvrdnju da su mu povređena prava i zaključuje da prvostepeni panel nije napravio grešku odbijanjem te tvrdnje g. Šalje tokom suđenja. Apelacioni panel stoga odbija žalbeni razlog 9A.

Pod dva, u žalbenom razlogu 9B, g. Šalja iznosi da je prvostepeni panel napravio grešku time što je odbrani neopravdano nametnuo ograničenja u pogledu svedoka koje može da pozove. Apelacioni panel konstatuje da se g. Šalja odrekao prava da uloži žalbu na odluku prvostepenog panela da se pet svedoka odbrane izbriše sa spiska svedoka. On to nije ni osporio tokom suđenja, niti je pokazao da postoje posebne okolnosti zbog kojih bi bilo opravdano da se ti njegovi argumenti po prvi put razmatraju tek u postupku po žalbi. Prema tome, panel odbacuje žalbeni razlog 9B.

Pod tri, u žalbenom razlogu 9C, g. Šalja osporava što je suđenje počelo pre nego što je odbrana bila spremna i završila s vođenjem istrage. Apelacioni panel nalazi da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel na bilo koji način pogrešio i smatra da je taj panel

zapravo preduzeo mere kako bi odbrani izašao u susret u vođenju istraga i pripremi za suđenje. Prema tome, apelacioni panel odbija žalbeni razlog 9C.

I na kraju, u žalbenom razlogu 9D, g. Šalja tvrdi da prvostepeni panel nije uzeo u obzir činjenicu da se na njegovu sposobnost da se brani odrazilo vreme proteklo od trenutka kad su se odigrali događaji za koje se tereti u optužnici do početka suđenja. Apelacioni panel konstatuje da g. Šalja jednostavno ponavlja argumente koji su odbijeni na suđenju a da nije pokazao na koji način je prvostepeni panel pogrešio time što ih je odbio. Panel takođe zaključuje da g. Šalja nije pokazao na koji način su njegove mogućnosti da se pripremi za suđenje bile nepopravljivo ugrožene zbog proteklog vremena. Prema tome, apelacioni panel odbija žalbeni razlog 9D.

S obzirom na navedeno, apelacioni panel odbija žalbeni razlog 9.

Greške u vezi s ranijim izjavama g. Šalje

Gospodin Šalja pod više žalbenih razloga, konkretno 1, 2 i 8B, tvrdi da je prvostepeni panel napravio nekoliko grešaka u vezi sa prihvatanjem i ocenom njegovih ranijih izjava. Panel je sve te razloge razmatrao zajedno. Kad se u žalbenoj presudi govori o ranijim izjavama g. Šalje, pod time se misli na izjavu datu Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju (u daljem tekstu: MKSJ) 2005, izjavu datu MKSJ-u 2007, izjavu datu belgijskim vlastima 2016. i izjavu datu belgijskim vlastima 2019.

Najpre, u prvom žalbenom razlogu, g. Šalja osporava to što je prvostepeni panel prihvatio i oslonio se na njegove ranije izjave zbog toga što prilikom uzimanja tih izjava nisu poštovana njegova prava na pravično suđenje. Panel podseća da se veće Apelacionog suda u jednoj odluci donetoj tokom suđenja bavilo sličnim argumentima i potvrdilo odluku prvostepenog panela da se prihvate obe izjave date MKSJ-u 2005. i 2007. Prema tome, kad je reč o izjavama datim MKSJ-u, panel ne vidi na koji način činjenica da se panel oslonio na propisno usvojene dokaze tokom suđenja može da predstavlja, sama po sebi, povredu prava, kao što tvrdi g. Šalja.

Kad je reč o izjavama datim belgijskim vlastima, veće Apelacionog suda je u jednoj ranijoj odluci zaključilo da je g. Šalji bilo onemogućeno da stupi u kontakt sa advokatom kad su belgijske vlasti s njim vodile informativni razgovor 2016, te da je prvostepeni panel pogrešio donevši drugačiji zaključak. Međutim, s obzirom na druge proceduralne garancije koje su pružene g. Šalji prilikom tog razgovora, zaključeno je da se radilo o ograničenoj povredi prava i veće Apelacionog suda je potvrdilo odluku prvostepenog panela da izjava data belgijskim vlastima 2016. „nije nedopuštena“. Prvostepeni panel se na kraju nije oslonio na izjavu datu belgijskim vlastima 2016. ni za jedan od svojih zaključaka u presudi. Prema tome, ovaj panel odbija tvrdnje g. Šalje o suprotnom. Osim toga, iz razloga koji su detaljnije izneti u žalbenoj presudi, panel odbija argument g. Šalje da se, s obzirom da je izjava belgijskim vlastima iz 2016. data protivno njegovim pravima, prema teoriji „ploda otrovnog drveta“ ne može koristiti ni izjava data belgijskim vlastima 2019.

Što se tiče navoda g. Šalje u vezi sa izjavom datom belgijskim vlastima 2019, veće Apelacionog suda odbilo je slične tvrdnje o povredi prava tokom suđenja. Panel takođe odbija argument g. Šalje da je prvostepeni panel prekršio njegovo pravo na pravično suđenje zato što se u prvostepenoj presudi u velikoj meri oslonio na izjavu datu belgijskim vlastima 2019. U vezi s tim, panel zaključuje da je prvostepeni panel izjavi datoj belgijskim vlastima 2019. pristupao sa odgovarajućim oprezom i da se na nju pozivao samo kada su je potkrepljivali i drugi dokazi. Panel odbija i preostale argumente g. Šalje u vezi s tom izjavom. Prema tome, apelacioni panel odbija prvi žalbeni razlog.

U drugom žalbenom razlogu, g. Šalja tvrdi da je prvostepeni panel pogrešio kada je odbio da donese odluku o dopuštenosti brojnih dokumentarnih dokaza tokom suđenja. Iz razloga koji su detaljnije izneti u žalbenoj presudi, ovaj panel je razmatrao isključivo argumente koji se odnose na izjave date belgijskim vlastima 2016. i 2019. Panel smatra da pravilo 138(1) Pravilnika u vezi s članom 40(6)(h) Zakona ne nameće prvostepenom panelu dužnost da odlučuje o dopuštenosti dokaza u nekom

određenom vremenskom roku. Panel u tom pogledu napominje da je u okvirnoj odluci o dokumentarnim dokazima od 17. marta 2023, prvostepeni panel odlučio da će dopuštenost dokumentarnih dokaza ocenjivati na kraju suđenja, kad bude odlučivao o presudi. Prvostepeni panel je ipak predvideo mogućnost da u izuzetnim okolnostima o dopuštenosti dokaza može da odluči u trenutku njihovog podnošenja tokom suđenja. Ovaj panel smatra da je bilo opravdano tretirati belgijske izjave kao takav izuzetak s obzirom na inkriminišuću prirodu osporenih izjava i zato što su strane u postupku izričito tražile od prvostepenog panela da donese odluku o dopuštenosti tih izjava. Prema tome, apelacioni panel zaključuje da je g. Šalja pokazao da je prvostepeni panel pogrešio jer nije doneo odluku o dopuštenosti izjava datih belgijskim vlastima bilo u trenutku kad su one ponuđene na usvajanje, bilo u kontekstu okvirne odluke o dokumentarnim dokazima. Međutim, g. Šalja nije pokazao da je zbog toga pretrpeo bilo kakvu štetu. Prema tome, apelacioni panel odbija drugi žalbeni razlog.

Kad je reč o žalbenom razlogu 8B, apelacioni panel je pažljivo preispitao zaključke prvostepenog panela koje osporava g. Šalja, ali zaključuje da on nije pokazao da je prvostepeni panel svoju ocenu nekih ranijih izjava formulisao na takav način da je time teret dokazivanja prebacio na odbranu. Prema tome, apelacioni panel odbija žalbeni razlog 8B.

Greške prvostepenog panela u vezi s poštovanjem načela zakonitosti

U trećem žalbenom razlogu, g. Šalja iznosi da je prvostepeni panel, oglasivši ga krivim za učestvovanje u udruženom zločinačkom poduhvatu (u daljem tekstu: UZP) i za ratni zločin proizvoljnog lišenja slobode u nemeđunarodnom oružanom sukobu, prekršio načelo zakonitosti zaštićeno članom 33 Ustava, članovima 6 i 7 Evropske konvencije o ljudskim pravima i članom 15 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Najpre, g. Šalja iznosi da je prvostepeni panel direktnom primenom međunarodnog običajnog prava i izricanjem osude za krivična dela po međunarodnom običajnom pravu prekršio načelo zakonitosti s obzirom da ni Ustav Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, koji je bio na snazi u predmetno vreme, niti Ustav Kosova nisu dopuštali direktnu primenu normi međunarodnog prava osim ukoliko su ispunjavale uslov o „dvojnem izvoru prava“. S obzirom da su te argumente g. Šalje već razmotrili sudija za prethodni postupak, veće Apelacionog suda i veće Ustavnog suda, apelacioni panel ih odbacuje.

Pod dva, g. Šalja iznosi da UZP kao vid odgovornosti, a ni ratni zločin proizvoljnog lišenja slobode u nemeđunarodnom oružanom sukobu, nisu postojali u zakonima Kosova, niti su bili ustaljeni u međunarodnom običajnom pravu 1999. On dalje iznosi da oni nisu bili predvidivi niti dostupni optuženom u smislu da on nije mogao znati koje radnje i vidovi odgovornosti čine krivična dela. S tim u vezi, g. Šalja iznosi da je prvostepeni panel trebalo da uzme u obzir, između ostalog, da on nije imao neki zvanični položaj u OVK, njegov nizak nivo obrazovanja, pravnu nesigurnost u pogledu bića krivičnog dela proizvoljnog lišenja slobode i odsustvo bilo kakvih organizacionih ili drugih kapaciteta OVK tokom 1999. godine.

Panel primećuje da g. Šalja mahom ponavlja argumente koje je veće Apelacionog suda već razmotrilo i odbilo u prethodnom odlukama na koje se pozvao prvostepeni panel. Panel zaključuje da g. Šalja nije naveo nijedan valjan razlog zašto bi ovaj panel trebalo da donese drugačiji zaključak u pogledu nadležnosti Specijalizovanih veća za UZP ili proizvoljno lišenje slobode u nemeđunarodnom oružanom sukobu. Kad je reč o dodatnim argumentima g. Šalje u vezi s predvidivošću, panel ih ne smatra uverljivim s obzirom na sveukupnu ocenu relevantnih faktora, usvojene dokaze i druge zaključke prvostepenog panela.

S obzirom na navedeno, apelacioni panel zaključuje da g. Šalja nije pokazao da je napravljena greška, te odbija treći žalbeni razlog.

Greške u vezi sa optužnicom

Apelacioni panel će sada razmotriti Šaljine prigovore na optužnicu. U okviru petog žalbenog razloga, g. Šalja tvrdi da je prvostepeni panel pogrešio kada ga je osudio po tačkama optužnice koje se odnose na proizvoljno lišenje slobode i mučenje u vezi sa najmanje 18 žrtava, iako ga optužnica tereti za ta dela u vezi sa devet žrtava. Apelacioni panel pre svega konstatuje da prvostepeni panel nije ispitivao da li postoje nedostaci u optužnici. Panel smatra da je prvostepeni panel trebalo da obrazloži zbog čega je odlučio da g. Šalji izrekne osude u vezi sa većim brojem lica od onog koji je bio naveden u optužnici, i da taj propust prvostepenog panela predstavlja grešku u primeni prava.

Kad je reč o pitanju da li postoje nedostaci u optužnici, panel ima u vidu ranije odluke veća Apelacionog suda u ovom predmetu, prema kojima su identitet i broj žrtava dovoljno precizno navedeni u optužnici. Međutim, taj zaključak bio je zasnovan na premisi da su teze tužilaštva ograničene na „najmanje devet lica”. S obzirom na ograničeni obim ovog predmeta, panel smatra da se u njemu zahteva veća preciznost nego u obimnijim predmetima, tako da su i kriterijumi za iznošenje optužbi u vezi sa žrtvama stroži. Apelacioni panel zbog toga smatra da navod o „najmanje devet lica” u optužnici nije dovoljno precizan i da u optužnici postoji nedostatak u vezi sa dodatnih devet lica za koja se tvrdi da su bila zatvorena u fabrici metala.

Iz razloga koji su detaljnije izneti u žalbenoj presudi, panel smatra da je taj nedostatak u optužnici bilo moguće ispraviti, budući da nije predstavljao novu optužbu – odnosno, da njime nije uveden novi osnov za osudu, različit od optužbi već sadržanih u optužnici – i da nije doveo do radikalne izmene koncepcije tužilaštva protiv g. Šalje.

Panel smatra da je taj nedostatak u optužnici naknadno ispravljen informacijama koje je tužilaštvo iznelo u svom pretpretresnom podnesku, u kome se izričito govori o proizvoljnom lišenju slobode i zlostavljanju najmanje 18 lica. Panel stoga smatra da je g. Šalja bio blagovremeno obavešten da je optužen za postupanje prema najmanje 18

žrtava i da je bio u mogućnosti da pripremi svrsishodnu odbranu protiv pomenutih optužbi. Ovakav zaključak dodatno potvrđuje analiza postupaka Šaljine odbrane, jer se iz njih vidi da je g. Šalja znao da je optužen za dela izvršena protiv najmanje 18 žrtava.

Apelacioni panel stoga smatra da te greške prvostepenog panela ne čine nevažećom njegovu odluku da g. Šalju osudi po tom osnovu. Prema tome, Apelacioni panel odbacuje žalbeni razlog 5.

Apelacioni panel će sada razmotriti žalbeni razlog 4A, u kome g. Šalja osporava što ga je prvostepeni panel osudio na osnovu manjkave optužnice, budući da nije dovoljno konkretna u pogledu (i) identiteta trojice navodnih učesnika u UZP-u, i (ii) identiteta žrtava.

Prvo, kad je reč o učesnicima u UZP-u, panel konstatuje da je prvostepeni panel u prvostepenoj presudi naveo g. Osmana Krijezijua i g. Fatmira Ljimaja kao učesnike u UZP-u, iako oni nisu izričito pomenuti u tom svojstvu u optužnici. Što se tiče g. Sokolja Dobruna, panel konstatuje da ga, nasuprot tvrdnjama g. Šalje, prvostepeni panel nije naveo kao jednog od učesnika u UZP-u. Podsećajući da se u optužnici ne moraju navesti dokazi kojima će se dokazivati pravno relevantne činjenice na kojima počivaju optužbe, panel smatra da pominjanje g. Krijezijua i g. Fatmira Ljimaja kao učesnika u UZP-u nije pravno relevantna činjenica koju treba navesti u optužnici, već je predmet dokazivanja na suđenju. Prema tome, u ovom slučaju se ne može tvrditi da postoji nedostatak u optužnici, budući da pomenuta lica spadaju u kategoriju lica koja su u optužnici navedena kao „izvesni vojnici OVK, pripadnici policije i stražari“. Na osnovu toga, panel se uverio da prvostepeni panel nije pogrešio kada je na kraju, na osnovu dokaza izvedenih na suđenju, konstatovao da su g. Krijeziju i g. Fatmir Ljimaj dodatni imenovani učesnici u UZP-u.

Drugo, kad je reč o pitanju žrtava, panel smatra da optužnica nije bila dovoljno precizna u pogledu identiteta devet dodatnih žrtava. Apelacioni panel smatra da je

prvostepeni panel pogrešio zbog toga što nije razmotrio da li je optužnica manjkava i što je usled toga propustio da zaključi da je u pogledu ovog pitanja optužnica manjkava. Međutim, panel smatra da je taj nedostatak optužnice ispravljen informacijama koje je tužilaštvo iznelo u svom pretpretresnom podnesku i da je g. Šalja bio blagovremeno obavešten o identitetu tih dodatnih žrtava. Apelacioni panel stoga smatra da greške prvostepenog panela ne čine nevažećom njegovu odluku da osudi g. Šalju po tom osnovu. Prema tome, Apelacioni panel odbacuje žalbeni razlog 4A.

Kad je reč o žalbenom razlogu 4B, g. Šalja tvrdi da optužnica sadrži nedopuštene kumulativne optužbe za mučenje i surovo postupanje. Iz razloga koji su detaljnije izneti u žalbenoj presudi, panel smatra da g. Šalja nije pokazao da u pristupu prvostepenog panela postoji bilo kakva greška u vezi sa kumulativnim optužbama, niti da su kumulativne optužbe za mučenje i surovo postupanje iz optužnice na bilo koji način naškodile njegovim interesima. Prema tome, Apelacioni panel odbacuje žalbeni razlog 4B.

Apelacioni panel će sada razmotriti navode g. Šalje u vezi sa pristupom prvostepenog panela prilikom ocene svedoka. Ovo se odnosi na Šaljine žalbene razloge 6 i 10.

Greške prvostepenog panela u oceni ključnih svedoka tužilaštva

Apelacioni panel najpre podseća da prvostepeni panel ima veliku slobodu u ocenjivanju kredibiliteta svedoka i pouzdanosti njihovog svedočenja i da apelacioni panel neće olako poništiti činjenične zaključke prvostepenog panela u vezi s tim. Panel takođe podseća da pravo optuženog na obrazloženo mišljenje ne iziskuje detaljnu analizu kredibiliteta svedoka, pod uslovom da prvostepeni panel objasni zašto je prihvatio iskaz svedoka uprkos njegovim eventualnim navodnim ili stvarnim nedoslednostima.

U žalbenim razlozima 6A, 6B i 6C, g. Šalja osporava način na koji je prvostepeni panel ocenio kredibilitet tri ključna svedoka tužilaštva. Iz razloga koji su detaljnije izneti u

žalbenoj presudi, apelacioni panel nalazi da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel na bilo koji način zloupotrebio svoje diskreciono pravo prilikom ocenjivanja kredibiliteta svedoka TW4-01, W04733 i W01448. Što se tiče navoda koje g. Šalja iznosi u okviru žalbenog razloga 6D, panel smatra da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel pogrešio kada je zaključio da svedoci tužilaštva nisu uticali jedni na druge, niti su bili u međusobnom dosluhu, što se odnosi i na članove porodice svedoka W04733. I na kraju, kad je reč o žalbenom razlogu 6E, kao što je detaljnije opisano u žalbenoj presudi, panel smatra da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel zloupotrebio svoje diskreciono pravo ili primenjivao dvostruke standarde kada je izveo različite zaključke o nedoslednostima koje se javljaju u svedočenjima svedoka.

Prema tome, apelacioni panel odbacuje žalbeni razlog 6.

Greške prvostepenog panela u oceni svedoka odbrane

U žalbenom razlogu 10, g. Šalja osporava način na koji je prvostepeni panel ocenio svedoke odbrane, navodeći da je panel uzeo u obzir irelevantne faktore, kao što su politički stavovi tih svedoka, njihova podrška OVK i neprijateljski stav prema Specijalizovanim većima.

Panel pre svega smatra da je prvostepeni panel ispravno formulisao svoj pristup oceni dokaza u ovom predmetu, naročito kada je reč o potrebi da se kredibilitet svedoka i pouzdanost njihovog iskaza ocene pre nego što se uvaži njihovo svedočenje. Kao što je detaljnije opisano u žalbenoj presudi, panel takođe smatra da je prvostepeni panel pažljivo ocenio kredibilitet spornih svedoka odbrane i valjano obrazložio svoje zaključke da njihovim iskazima pristupi sa oprezom, sa krajnjim oprezom, ili da ih smatra potpuno nepouzdanim.

Panel takođe smatra da je prvostepeni panel bio dosledan prilikom ocenjivanja svih svedoka i da njegov pristup ne ukazuje ni na kakvu pristrasnost ili negativan stav prema svedocima odbrane. Apelacioni panel smatra da g. Šalja nije pokazao da je

prvostepeni panel napravio bilo kakvu grešku ili na bilo koji način zloupotrebio svoje diskreciono pravo prilikom ocene svedoka odbrane.

Apelacioni panel stoga odbacuje žalbeni razlog 10.

Apelacioni panel će sada razmotriti navode koje je g. Šalja izneo u vezi sa oslanjanjem prvostepenog panela na dokaze koji nisu provereni unakrsnim ispitivanjem, što se odnosi na Šaljin žalbeni razlog 7, kao i deo žalbenog razloga 12.

Greške u vezi sa oslanjanjem prvostepenog panela na neproverene dokaze

U svom sedmom žalbenom razlogu, g. Šalja navodi da se, protivno pravilu 140(4)(a) Pravilnika, prvostepeni panel isključivo ili u odlučujućoj meri oslonio na dokaze koji nisu provereni unakrsnim ispitivanjem kada je izveo „sporne suštinske zaključke“, kako ih je ovaj panel nazvao u ovoj presudi, koji se odnose na *mens rea* (odnosno subjektivna obeležja) krivičnog dela proizvoljnog lišenja slobode i na *mens rea* i *actus reus* (odnosno subjektivna i objektivna obeležja) krivičnog dela mučenja; kao i na učešće g. Šalje u UZP-u i njegov znatan doprinos UZP-u i ostvarivanju zajedničkog cilja UZP-a. Pored toga, g. Šalja u sedmom žalbenom razlogu osporava osudu koja mu je izrečena za mučenje četiri lica i proizvoljno lišenje slobode šest lica. Kad je reč o Šaljinom osporavanju osude koja mu je izrečena za mučenje petog lica, što je deo njegovog žalbenog razloga 8A, panel se tim njegovim argumentima bavi u okviru razmatranja sedmog žalbenog razloga.

Panel će najpre razmotriti sporne suštinske zaključke prvostepenog panela o obeležjima krivičnih dela mučenja i proizvoljnog lišenja slobode, kao i o UZP-u. Apelacioni panel u vezi s tim primećuje da se prilikom donošenja činjeničnih zaključaka na kojima počivaju njegovi sporni suštinski zaključci prvostepeni panel u različitoj meri oslanjao na neproverene dokaze. Međutim, prvostepeni panel se pritom oslanjao i na iskaze svedoka koji su svedočili na suđenju. Konkretno, panel konstatuje da se svaki od spornih suštinskih zaključaka delimično zasnivao na činjeničnim zaključcima prvostepenog panela, koji su se u velikoj meri oslanjali na iskaze date u

sudnici. Ti zaključci odnose se na lično učešće g. Šalje u saslušavanju i zlostavljanju zatvorenika u dve konkretne prilike, koje apelacioni panel u ovoj presudi naziva slučajem od 20. maja 1999. i slučajem zlostavljanja pucanjem u noge (koji se odigrao 4. juna 1999. ili približno tog datuma). Pored toga, sporni suštinski zaključci o objektivnim i subjektivnim obeležjima krivičnog dela mučenja, o učešću g. Šalje u UZP-u i o zajedničkom cilju UZP-a delimično počivaju na činjeničnim zaključcima koji su se sami zasnivali, između ostalog, i na iskazima više svedoka koji su svedočili uživo u sudnici. To, na primer, uključuje činjenične zaključke u vezi sa organizovanim obrascem hapšenja zatvorenika koji su držani u fabrici metala; drugim slučajevima zlostavljanja zatvorenika u fabrici metala, i prisustvom i aktivnostima g. Šalje u fabrici metala.

Imajući to u vidu, apelacioni panel zaključuje da g. Šalja nije pokazao da se prvostepeni panel isključivo ili u odlučujućoj meri oslonio na neproverene dokaze kada je izveo sporne suštinske zaključke u vezi sa obeležjima krivičnih dela proizvoljnog lišenja slobode i mučenja, kao i sa UZP-om, a u suprotnosti sa pravilom 140(4)(a) Pravilnika. Apelacioni panel stoga odbacuje argumente koje je g. Šalja izneo u svom sedmom žalbenom razlogu (kao i u delu žalbenog razloga 12), a koji se odnose na sporne suštinske zaključke.

Apelacioni panel će sada razmotriti navode g. Šalje u vezi sa osudom koja mu je izrečena za mučenje pet konkretnih lica. Prilikom ocenjivanja osnovanosti argumenata g. Šalje, a u skladu sa relevantnim načelima međunarodnog krivičnog prava i načelima ljudskih prava, apelacioni panel je najpre proučio dokaze na koje se oslonio prvostepeni panel u pogledu zlostavljanja tih pet konkretnih lica. Apelacioni panel je takođe proučio potkrepljujuće dokaze na koje se prvostepeni panel oslonio u tom konkretnom slučaju zlostavljanja; a u vezi s tim, apelacioni panel je imao u vidu da će konačni sud o tome da li je oslanjanje na neproverene dokaze bilo „odlučujuće“ zavisiti od snage potkrepljujućih dokaza.

S tim u vezi, apelacioni panel je primetio da se prvostepeni panel oslonio na obrazac ponašanja kao dokaz koji potkrepljuje tezu da su zatvorenici u fabrici metala kolektivno zlostavljani. Međutim, apelacioni panel je takođe imao u vidu zaključak prvostepenog panela da je kolektivno zlostavljanje zatvorenika u fabrici metala de fakto prestalo 5. juna 1999. ili približno tog datuma, sa dolaskom novih stražara, nakon čega je došlo do osetnog poboljšanja uslova pritvora u fabrici metala, što je uključivalo i prestanak fizičkog zlostavljanja zatvorenika. S tim u vezi, apelacioni panel podseća da strane u postupku nisu mogle da ukažu ni na jedan usvojeni dokaz koji bi sugerisao da je prvostepeni panel na bilo koji način pogrešio kada je to zaključio, ili koji bi išao u prilog zaključku da se kolektivno i sistematsko zlostavljanje zatvorenika u fabrici metala nastavilo i posle tog datuma.

Da bi ocenio da li je obrazac ponašanja dovoljan dokaz da potkrepi tezu o kolektivnom zlostavljanju, apelacioni panel je prvo razmatrao da li je prvostepeni panel utvrdio da li je neko lice bilo zatvoreno *pre* tog prelomnog trenutka u kome su se uslovi pritvora u fabrici metala promenili, a do koga je došlo 5. juna 1999. ili približno tog datuma (drugim rečima, dok je kolektivno zlostavljanje još uvek bilo u toku). Drugo, apelacioni panel je takođe razmotrio da li je g. Šalja imao priliku da u unakrsnom ispitivanju ospori dokaze na koje se prvostepeni panel oslonio kada je doneo taj ključni zaključak.

Pošto je, u skladu sa takvim pristupom, ocenio dokaze u celini, apelacioni panel je zaključio da na suđenju nisu uživo izvedeni dokazi koji se odnose na konkretno zlostavljanje pomenutih pet lica, niti na to jesu li ta lica bila zatvorena u fabrici metala pre nego što je 5. juna 1999, ili približno tog datuma, prestalo kolektivno zlostavljanje zatvorenika. Obrazloženje tog zaključka detaljno je izneto u žalbenoj presudi, ali apelacioni panel naglašava da je u pitanju nedostatak koji je od ključnog značaja ne samo kad je reč o potkrepljenju dokaza, već i za zaključke prvostepenog panela da su ta lica držana u nehumanim uslovima dok su bila zatvorena u fabrici metala. U stvari, apelacioni panel napominje da za tri lica na suđenju nisu uživo izvedeni dokazi o tome da su uopšte bili zatvoreni u fabrici metala. Apelacioni panel stoga smatra da se

prvostepeni panel u odlučujućoj meri oslonio na dokaze koji nisu provereni unakrsnim ispitivanjem kada je g. Šalju osudio za mučenje pomenutih pet lica.

I na kraju, kad je reč o osporavanju osude koja je izrečena za proizvoljno lišenje slobode u vezi sa šest konkretnih lica, apelacioni panel najpre konstatuje da se prvostepeni panel, kada je osudio g. Šalju za proizvoljno lišenje slobode četiri od pomenutih šest lica, u različitoj meri oslonio na svedočenje uživo o uslovima u kojima su ta lica držana u fabrici metala. Prvostepeni panel se takođe oslonio na dokaze o postojanju „operativnih obrazaca“ po kojima su se uhapšenim licima zatvorenim u fabrici metala uskraćivale osnovne proceduralne garancije. Pošto je proučio dokazni osnov koji ukazuje na postojanje tih obrazaca, apelacioni panel je zaključio da je u velikoj meri reč o svedočenju uživo u sudnici. Apelacioni panel stoga smatra da g. Šalja nije dokazao da su osude koje su mu izrečene za proizvoljno lišenje slobode u vezi sa ta četiri lica isključivo ili u odlučujućoj meri bile zasnovane na neproverenim dokazima, i, prema tome, odbacuje njegove argumente o tome iznete u okviru žalbenog razloga 7.

Nasuprot tome, kad je reč o druga dva lica koja g. Šalja pominje u okviru istih navoda, na suđenju nisu uživo izvedeni dokazi o samom njihovom zatvaranju u fabrici metala, a još manje o okolnostima i uslovima pod kojima su tamo bili zatvoreni. Apelacioni panel podseća da je zatražio od strana u postupku da na žalbenom pretresu iznesu izjašnjenja o tome da li se među usvojenim dokazima mogu naći bilo kakvi dokazi o tome. Apelacioni panel s tim u vezi konstatuje da strane u postupku nisu mogle da navedu dokaze koji bi, po mišljenju apelacionog panela, bili odgovarajući i ubedljivi. Apelacioni panel je takođe imao u vidu da dokazi koji potkrepljuju svedočenja o tome da su ta dva lica bila zatvorena u fabrici metala nisu izvedeni preko svedoka tužilaštva uživo na suđenju. S obzirom na činjenicu da jedini dokazi u spisu o tome da su ta dva lica uopšte bila zatvorena u fabrici metala nisu provereni, apelacioni panel smatra da je osuda izrečena g. Šalji za proizvoljno lišenje slobode ta dva lica u odlučujućoj meri zasnovana na neproverenim dokazima.

Prema tome, u vezi sa žalbenim razlogom 7, apelacioni panel smatra da osude izrečene g. Šalji za mučenje pet lica i proizvoljno lišenje slobode dva lica predstavljaju kršenje pravila 140(4)(a) Pravilnika i ukida te zaključke. Panel stoga delimično prihvata žalbeni razlog 7 i odbija preostale navode koje g. Šalja iznosi u okviru tog razloga. O uticaju ovih zaključaka apelacionog panela na kaznu koja je izrečena g. Šalji biće reči dalje u tekstu.

Apelacioni panel će sada razmotriti osporavanje zaključaka prvostepenog panela o krivičnom delu proizvoljnog lišenja slobode kao ratnog zločina, što se odnosi na Šaljine žalbene razloge 8, 11 i 12.

Greške u vezi sa zaključcima prvostepenog panela o ratnom zločinu proizvoljnog lišenja slobode (tačka 1)

U žalbenim razlozima 8A, 11 i 12, g. Šalja osporava zaključke prvostepenog panela o objektivnim i subjektivnim obeležjima ratnog zločina proizvoljnog lišenja slobode iz člana 14(1)(c) Zakona, izvršenog u okviru UZP-a I, na kojima je zasnovana osuda po tački 1 optužnice.

Panel će se najpre osvrnuti na argumente g. Šalje u vezi sa objektivnim obeležjima ratnog zločina proizvoljnog lišenja slobode. Apelacioni panel podseća da objektivna obeležja mogu biti ostvarena ako se dokaže ili da su zatvorenici bili lišeni slobode bez pravnog osnova ili da su ta lica bila lišena slobode bez osnovnih procesnih garancija.

Apelacioni panel će se najpre baviti navodima o greškama proizašlim iz zaključka prvostepenog panela da su zatvorenici bili lišeni slobode protivno osnovnim procesnim garancijama. Apelacioni panel će se zatim osvrnuti na greške koje su, prema žalbenim navodima, proistekle iz zaključka prvostepenog panela da su zatvorenici držani u zatočeništvu bez pravnog osnova.

Što se tiče žalbenih navoda o pogrešnoj primeni prava, Apelacioni panel smatra neosnovanim navode kojima g. Šalja osporava zaključke o objektivnim obeležjima ratnog zločina proizvoljnog lišenja slobode kao takve.

Pored toga, g. Šalja je osporio pravne izvore na koje se prvostepeni panel pozvao prilikom tumačenja dve od tri osnovne procesne garancije, a to su obaveza da se zatvoreno lice izvede pred sudiju ili drugi nadležni organ i obaveza da se zatvorenom licu pruži mogućnost da ospori zakonitost lišenja slobode.

Apelacioni panel smatra da g. Šalja nije pokazao da se prvostepeni panel pozvao na pogrešne pravne izvore. Apelacioni panel je doneo taj zaključak imajući u vidu sledeće: (i) princip zakonitosti ne sprečava sud da tumači i razjašnjava obeležja krivičnog dela; (ii) suština prava o ljudskim pravima i međunarodnog humanitarnog prava u velikoj meri se poklapaju kad je reč o proizvoljnom lišenju slobode; (iii) g. Šalja nije precizirao zbog čega se navedena načela ne bi jednako primenjivala i u međunarodnim i u nemeđunarodnim oružanim sukobima; i (iv) veće Apelacionog suda već je razmatralo i odbilo takve argumente.

Nadalje, g. Šalja tvrdi da je prvostepeni panel primenio „prestrog kriterijum“ kad je zaključio da zakonitost lišenja slobode mora da ocenjuje nezavisna instance. Apelacioni panel smatra da bi, u kontekstu oružanog sukoba, zaštitna funkcija zabrane proizvoljnog lišenja slobode bila poništena ako instance koja nadzire zatvaranje ne bi bila nezavisna od instance koja ga je naložila, i da g. Šalja nije izneo argumente koji pokazuju suprotno.

Gospodin Šalja osporava i zaključak prvostepenog panela da je irelevantno da li je „učinilac [krivičnog dela proizvoljnog lišenja slobode] lično odgovoran za nepoštovanje proceduralnih prava zatvorenika“. Apelacioni panel smatra da g. Šalja nije objasnio zašto je prvostepeni panel pogrešio primenivši to načelo u slučaju ratnog zločina izvršenog u nemeđunarodnom oružanom sukobu.

Imajući u vidu navedeno, kao i detaljnije obrazloženje izloženo u žalbenoj presudi, panel zaključuje da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel pogrešno primenio pravo kad je zaključio da su zatvorenici bili lišeni slobode protivno osnovnim procesnim garancijama.

Panel će sada preći na navode g. Šalje o greškama u utvrđivanju činjenica.

Gospodin Šalja je osporio činjenične zaključke prvostepenog panela o osnovnim procesnim garancijama, a naročito zaključak prvostepenog panela da zatvorenici „nisu bez odlaganja izvedeni pred sudiju ili drugi nadležni organ“. On tvrdi da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključio da nijedan pripadnik OVK u fabrici metala nije imao funkciju nadležnog organa.

Prvo, panel primećuje da g. Šalja tvrdi da je g. Kriježiju vršio funkciju nadležnog organa, ali nije pokazao da je g. Kriježiju bio dovoljno nezavisan ili da je mogao nezavisno da ocenjuje zakonitost lišenja slobode ili da naredi puštanje zatvorenika na slobodu. Apelacioni panel dalje smatra da je prvostepeni panel brižljivo i temeljno ocenio svedočenja svedoka TW4-02, TW4-11 i TW4-04, što je potvrdilo da g. Kriježiju nije bio ovlašćen da vrši nezavisan nadzor zakonitosti pritvora.

Drugo, panel će se osvrnuti na navode kojima g. Šalja osporava zaključke prvostepenog panela u vezi sa svedokom W04733. Po mišljenju ovog panela, prvostepeni panel je osnovano zaključio da g. Dobruna ni u kom smislu nije vršio nezavisan nadzor nad zakonitošću pritvora na osnovu činjenice da je g. Dobruna saslušavao svedoka W04733 zajedno sa g. Džemšitom Krasnićijem, učesnikom u UZP-u koji je učestvovao u zlostavljanju tog svedoka.

Imajući u vidu navedeno, kao i detaljnije obrazloženje izloženo u žalbenoj presudi, panel dalje konstatuje da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključio da ni g. Kriježiju, ni g. Dobruna, niti bilo koji drugi pripadnik OVK, nisu vršili funkciju nezavisnog sudije ili nekog drugog nadležnog organa, i da svedoci

TW4-11, TW4-04, TW4-02, W04733 i TW4-05 nisu bez odlaganja izvedeni pred sudiju ili neki drugi nadležni organ.

Panel će se sada osvrnuti na argumente g. Šalje iznete u okviru žalbenog razloga 8A, konkretno, da je prvostepeni panel pogrešio jer je neosnovano zaključio da su zatvorenici u fabrici metala bile uskraćene osnovne procesne garancije, a posebno mogućnost da ospore zakonitost lišenja slobode.

Što se tiče žalbenih navoda g. Šalje u vezi sa svedokom TW4-01, žrtvom ubistva i svedocima TW4-11, W01448 i TW4-05, iz razloga navedenih u žalbenoj presudi, panel se uverio da je zaključak da su zatvorenici bili lišeni procesnih garancija i mogućnosti da ospore zakonitost lišenja slobode jedini razuman zaključak koji bi bilo koji razuman sud izveo na osnovu ukupnih dokaza.

Osim toga, g. Šalja je osporio zaključke prvostepenog panela o nezakonitom lišenju slobode još sedam zatvorenika. S obzirom na ubedljive prihvaćene dokaze o uslovima zatočeništva i/ili doslednom obrascu uskraćivanja procesnih garancija u fabrici metala, panel se u pogledu šest zatvorenika uverio da je zaključak da su zatvorenici bile uskraćene procesne garancije jedini razuman zaključak koji bi izveo bilo koji razuman sud .

Što se tiče sedmog zatvorenika, panel smatra žalbeni navod g. Šalje bespredmetnim, budući da je u vezi sa žalbenim razlogom 7 zaključio da se osuda za proizvoljno lišenje slobode tog zatvorenika u presudnoj meri zasnivala na iskazima koji nisu provereni u unakrsnom ispitivanju. Panel smatra da su i žalbeni navodi g. Šalje o saslušavanju i/ili zlostavljanju tri zatvorenika takođe bespredmetni, s obzirom na zaključke o tim zatvorenicima iznete u okviru žalbenog razloga 7.

Panel stoga nalazi da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel prekoračio svoje diskreciono pravo kad je zaključio da su zatvorenici u fabrici metala bile uskraćene procesne garancije.

Apelacioni panel sada prelazi na žalbene navode kojima g. Šalja osporava zaključak prvostepenog panela da su zatvorenici bili lišeni slobode bez pravnog osnova. Konkretnije, g. Šalja tvrdi da je prvostepeni panel napravio dvostruku grešku kad je zaključio da zatvorenici „nisu držani u fabrici metala na osnovu optužbi za konkretna krivična dela niti su postojali bezbednosni razlozi iz kojih bi njihovo zatvaranje bilo apsolutno neophodno”. Prema tvrdnjama g. Šalje, prvostepeni panel je pogrešio jer (i) nije obrazložio taj zaključak; i jer je (ii) smatrao da je to jedini razuman zaključak koji se može izvesti.

Apelacioni panel smatra da se iz obrazloženja prvostepenog panela ne vidi da li je on dublje istražio da li je lišenje slobode 18 zatvorenika bilo apsolutno neophodno. Apelacioni panel u tom pogledu primećuje da tom pitanju nije posvećen poseban stav u prvostepenoj presudi. Međutim, čini se da je prvostepeni panel: (i) smatrao da su od tih 18 zatvorenika devetoro bili eksplicitno optuženi da su špijuni, izdajnici ili da sarađuju s neprijateljem; i (ii) da su ta lica zatvarana po „istom operativnom obrascu”. Što se tiče tog operativnog obrasca, prema tumačenju apelacionog panela, prvostepeni panel je smatrao da su pripadnici OVK smišljeno odabrali i uhapsili upravo navedene zatvorenike. I na kraju, apelacioni panel ima u vidu tvrdnju tužilaštva da su „svi zatvorenici” rekli da nije istina ono za šta ih optužuju. Po mišljenju apelacionog panela, u obrazloženju prvostepenog panela ne vidi se da li je ta okolnost uzeta u obzir.

Imajući u vidu navedeno, kao i detaljnije obrazloženje izloženo u žalbenoj presudi, Apelacioni panel zaključuje da je g. Šalja pokazao da prvostepeni panel nije obrazložio svoj zaključak da zatvorenici „nisu držani u fabrici metala na osnovu optužbi za konkretna krivična dela niti su postojali bezbednosni razlozi iz kojih bi njihovo zatvaranje bilo apsolutno neophodno”. Apelacioni panel stoga poništava taj zaključak i delimično odobrava žalbeni razlog 12 Šaljine žalbe. Imajući to u vidu, apelacioni panel smatra bespredmetnim dalji argument g. Šalje, u vezi sa istim zaključkom, da je prvostepeni panel pogrešio jer je smatrao da je to jedini razuman zaključak.

Kao što je objašnjeno u žalbenoj presudi, poništavanje ovog zaključka ne utiče na osudu koja je g. Šalji izrečena za ratni zločin proizvoljnog lišenja slobode.

Panel će sada preći na argumente g. Šalje o subjektivnim obeležjima krivičnog dela proizvoljnog lišenja slobode.

Prvo, apelacioni panel podseća da je subjektivno obeležje krivičnog dela ostvareno ukoliko se pokaže da je ponašanje učinioca bilo umišljajno ili da učinilac: (i) nije imao osnovanog razloga da smatra da je zatvaranje lica apsolutno neophodno za bezbednost sukobljenih strana; ili (ii) da je znao da su zatvorenicima uskraćene obavezne procesne garancije.

Pre svega, i budući da je poništen zaključak o objektivnim obeležjima ovog krivičnog dela, to jest da zatvorenici „nisu držani u fabrici metala na osnovu optužbi za konkretna krivična dela niti su postojali bezbednosni razlozi iz kojih bi njihovo zatvaranje bilo apsolutno neophodno“, apelacioni panel, *ex proprio motu* poništava i povezani zaključak prvostepenog panela o subjektivnom obeležju, to jest da „izvršioci krivičnih dela, uključujući i g. Šalju, nisu imali osnovanog razloga da smatraju da je zatvaranje ovih lica apsolutno neophodno iz bezbednosnih razloga“. Panel će objasniti posledice ovog zaključka nakon što analizira navode g. Šalje kojima on osporava zaključke prvostepenog panela o subjektivnim obeležjima.

Gospodin Šalja tvrdi da sama činjenica da je bio prisutan u fabrici metala nije dovoljna da se izvede zaključak da je znao za činjenje krivičnog dela proizvoljnog lišenja slobode. Apelacioni panel nalazi da prvostepeni panel nije zaključio da je g. Šalja znao za proizvoljno lišenje slobode isključivo na osnovu „same činjenice da je bio prisutan u fabrici metala“. U stvari, zaključak prvostepenog panela o njegovom znanju zasnovan je na činjenici da je g. Šalja lično učestvovao u ili prisustvovao činjenju krivičnog dela proizvoljnog lišenja slobode i drugih krivičnih dela. Apelacioni panel odbacuje ostale tvrdnje koje g. Šalja iznosi u prilog istom argumentu iz razloga objašnjenih u žalbenoj presudi.

Imajući u vidu navedeno, kao i detaljnije obrazloženje izloženo u žalbenoj presudi, apelacioni panel konstatuje da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključio da je ostvareno subjektivno obeležje ratnog zločina proizvoljnog lišenja slobode u nemeđunarodnom oružanom sukobu.

Međutim, apelacioni panel podseća da je *ex proprio motu* poništio zaključak prvostepenog panela o subjektivnom obeležju ovog krivičnog dela, to jest da izvršio, uključujući i g. Šalju, nisu imali osnovanog razloga da smatraju da je zatvaranje ovih lica apsolutno neophodno iz bezbednosnih razloga. Kao što je objašnjeno u žalbenoj presudi, poništenje tog zaključka ne utiče na osudu koja je g. Šalji izrečena za ratni zločin proizvoljnog lišenja slobode.

Panel će se sada osvrnuti na žalbene navode kojima g. Šalja osporava zaključke na kojima se zasniva osuda za proizvoljno lišenje slobode po osnovu UZP-a I.

Prvo, g. Šalja tvrdi da je prvostepeni panel pogrešio jer je iz postojanja obrasca hapšenja zatvorenika, uspostavljanja prakse lišavanja slobode i sistematskog zlostavljanja zatvorenika izveo zaključak o zajedničkom cilju, iako su se iz raspoloživih dokaza osnovano mogli izvesti i drugi zaključci.

Iz razloga koji su detaljnije izloženi u žalbenoj presudi, panel smatra da prvostepeni panel nije pogrešio kad je zaključio da su učesnici u UZP-u imali zajednički cilj da zatvorenike za koje su smatrali da su simpatizeri srpskih vlasti ili da su povezani s tim vlastima proizvoljno liše slobode, saslušavaju i muče u fabrici metala. Apelacioni panel takođe smatra da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel pogrešio zaključivši da je hapšenje zatvorenika vršeno po istom, organizovanom obrascu.

Panel stoga konstatuje da g. Šalja nije pokazao da na osnovu dokaza predloženih prvostepenom panelu nijedan razuman sud ne bi izveo zaključak da su učesnici u UZP-u imali zajednički cilj da ta lica proizvoljno liše slobode i drže u zatočeništvu u fabrici metala.

Što se tiče argumenta g. Šalje da je prvostepeni panel pogrešio pri oceni njegovog ličnog doprinosa UZP-u proizvoljnog lišenja slobode, iz razloga izloženih u žalbenoj presudi, panel konstatuje da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel napravio grešku u utvrđivanju činjenica ili u primeni prava pri donošenju zaključaka, kao ni u konstataciji da je g. Šalja znatno doprineo krivičnom delu proizvoljnog lišenja slobode.

Panel će se na kraju osvrnuti na tvrdnje g. Šalje da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključio da je on delio umišljaj drugih učesnika u UZP-u da izvrše krivično delo proizvoljnog lišenja slobode, i tvrdi da prema UZP-u krivica zbog povezanosti sa drugima ne može biti osnov za osudu. Apelacioni panel smatra da g. Šalja nije objasnio zbog čega tvrdi da se u zaključcima prvostepenog panela o njegovom umišljaju implicira „krivica zbog povezanosti s drugima”. U svakom slučaju, veza između g. Šalje i krivičnog dela proizvoljnog lišenja slobode ne proističe iz njegovog učešća u UZP-u, već iz njegovog znatnog doprinosa UZP-u i njegovog delovanja, zajedno s drugim učesnicima u UZP-u, u okviru zajedničkog umišljaja da se izvrši krivično delo proizvoljnog lišenja slobode i ostvari zajednički plan koji je imao za cilj izvršenje tog krivičnog dela. Panel stoga odbija argument g. Šalje o ovom pitanju.

U zaključku, apelacioni panel odbija žalbeni razlog 8A i žalbeni razlog 11, odobrava deo žalbenog razloga 12 i odbija ostatak žalbenog razloga 12.

Greške u zaključcima prvostepenog panela o ratnom zločinu ubistva (tačka 4 optužnice)

Panel će sada sažeti svoje zaključke o tvrdnjama koje je g. Šalja izneo u okviru žalbenog razloga 13.

Gospodin Šalja osporava zaključke prvostepenog panela o ratnom zločinu ubistva iz člana 14(1)(c)(i) Zakona, na kojima je zasnovana osuda po tački 4 optužnice za ubistvo jednog zatvorenika, izvršeno po vidu odgovornosti za UZP I, 5. juna 1999, ili približno tog datuma, u fabrici metala. Da bi odgovorio na sve aspekte Šaljinih tvrdnji, apelacioni panel je najpre razmotrio njegov stav da je prvostepeni panel pogrešio kad

je zaključio da je ubistvo bilo deo zajedničkog cilja UZP-a. Potom je apelacioni panel razmotrio Šaljinu tvrdnju da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključio da je kod njega postojao umišljaj za izvršenje krivičnog dela ubistva.

Panel najpre primećuje da je u ovom predmetu zajednički cilj UZP-a ograničenog obima, i to naročito u vremenskom smislu, naime, da je ograničen na manje od tri nedelje od prvog dovođenja zatvorenika u fabriku metala približno 17. maja 1999. godine i smrti zatvorenika koji je povredama podlegao 5. juna 1999. ili približno tog datuma. Osim toga, panel napominje da je prvostepeni panel zaključio da zajednički cilj u ovom slučaju obuhvata i ubistvo, ali to ne znači da je prvostepeni panel zaključio i da je fabrika metala bila zatvorenički logor oformljen s konkretnim ciljem ubijanja zatvorenika.

Panel će sada preći na konkretne navode koje je g. Šalja izneo u vezi sa zajedničkim ciljem UZP-a. Prvo, g. Šalja tvrdi da je prvostepeni panel pogrešio kad je na osnovu načina zlostavljanja nekih zatvorenika izveo zaključak da je zajednički cilj UZP-a obuhvatao i ubistvo. Ovaj panel konstatuje da alternativni zaključak koji je izneo g. Šalja, naime da su izvršioci imali samo nameru da zlostavljaju zatvorenike, a ne i da ih ubijaju, nije potkrepljen dokazima predloženim u ovom predmetu. Ti dokazi obuhvataju teško zlostavljanje zatvorenika, uključujući i prilikom slučaja od 20. maja 1999, kada su izvršioci nastavili da tuku zatvorenike raznim predmetima, na primer puškom koju su upotreбили kao tupi predmet, čak i nakon što su ovi ostali bez svesti. Što se tiče Šaljine tvrdnje da učinioci nisu imali umišljaj da izvrše ubistvo pre ili tokom slučaja zlostavljanja pucanjem u noge 4. juna 1999. ili približno tog datuma, pošto je zatvoreniku koji će kasnije podleći povredama pucano u nogu ali je on u svoju sobu vraćen živ, apelacioni panel nalazi da ta tvrdnja nije uverljiva i upućuje na zaključke prvostepenog panela (i) da su učesnici u UZP-u nastavili da zlostavljaju tog čoveka i pošto su pucali u njega, (ii) da je strelna rana obilato krvarila, zbog čega je bila neophodna medicinska pomoć, i (iii) da izvršioci krivičnog dela nisu zatražili

medicinsku pomoć, već da su tog čoveka, koji će kasnije podleći povredama, nastavili da tuku.

Drugo, g. Šalja tvrdi da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključak da je zajednički cilj UZP-a u ovom slučaju obuhvatao i ubistvo zasnovao na izjavama učesnika u UZP-u, pa i g. Šalje, da bi pokazao da je postojao umišljaj da se zatvorenici ubiju. U vezi s tim, apelacioni panel najpre konstatuje da za izvođenje zaključka da je zajednički cilj UZP-a obuhvatao i ubistvo prvostepeni panel nije morao da utvrđuje da je g. Šalja imao umišljaj da ubije konkretnog čoveka, naime zatvorenika koji se u optužnici navodi kao žrtva ubistva, već da je delio umišljaj drugih učesnika u UZP-u. Dalje, apelacioni panel konstatuje da se prvostepeni panel oslonio na uverljive dokaze kad je zaključio da su učesnici u UZP-u imali umišljaj da ubiju. U te dokaze spadaju (i) razne izjave koje su prihvaćene kao dokaz o kojima će biti više reči u žalbenoj presudi, (ii) činjenica da je g. Šalja učestvovao u zlostavljanju žrtve ubistva tokom slučaja zlostavljanja pucanjem u noge 4. juna 1999. ili približno tog datuma i (iii) činjenica da je g. Šalja bio prisutan kad su drugi učesnici u UZP-u pucali u tog čoveka i da je video kakve je to posledice imalo. Prema tome, apelacioni panel konstatuje da prvostepeni panel nije pogrešio kad je zaključio da je ubistvo bilo obuhvaćeno zajedničkim ciljem UZP-a jer je kod učesnika u UZP-u, uključujući i g. Šalju, postojao umišljaj da se zatvorenici ubiju.

I na kraju, apelacioni panel će razmotriti treći navod koji g. Šalja iznosi u vezi sa zaključkom prvostepenog panela da je ubistvo bilo obuhvaćeno zajedničkim ciljem UZP-a, koji je zasnovao na svojoj konstataciji da se umišljaj za ubistvo vidi i iz toga što je zatvoreniku koji će kasnije podleći povredama svesno uskraćena medicinska pomoć.

Što se tiče Šaljne tvrdnje da dokazi ukazuju na to da su pripadnici OVK pokazali kajanje zbog smrti ranjenog zatvorenika i da su odmah preduzeli mere da poprave uslove u fabrici metala, apelacioni panel primećuje da je g. Šalja tu tvrdnju izneo i

tokom suđenja i da ju je prvostepeni panel odbacio, što znači da apelacioni panel nije dužan da je razmatra.

U svakom slučaju, apelacioni panel podseća na dokaze koje je prvostepeni panel razmotrio, naime, da je bilo jasno da je tom zatvoreniku posle slučaja zlostavljanja pucanjem u noge 4. juna 1999. ili približno tog datuma bila potrebna medicinska pomoć ali da su izvršioci, umesto da je obezbede, nastavili da ga tuku i da je on kasnije preminuo u zatočeništvu u fabrici metala. Polazeći od drugih dokaza izloženih u žalbenoj presudi i od zaključaka prvostepenog panela u celini, apelacioni panel zaključuje da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel pogrešio jer je smatrao da promena uslova nakon smrti žrtve ubistva ne ukazuje na kajanje učesnika u UZP-u.

Što se tiče tvrdnje g. Šalje da on nije imao veze s naređenjem da se medicinska pomoć uskrati, apelacioni panel podseća da pravno gledano nije neophodno da je g. Šalja lično povezan sa svakom činjenicom na koju se prvostepeni panel oslonio da bi izveo zaključak o postojanju i prirodi zajedničkog cilja. Dalje, apelacioni panel primećuje da prvostepeni panel nije utvrdio da je g. Šalja doprineo UZP-u na osnovu zaključaka o njegovim saznanjima, umešanosti ili odgovornosti za uskraćivanje medicinske pomoći žrtvi ubistva. Zato panel odbija te tvrdnje g. Šalje.

Apelacioni panel je, dakle, razmotrio sve zaključke koje je prvostepeni panel izveo kako bi konstatovao da je ubistvo bilo obuhvaćeno zajedničkim ciljem UZP-a, te zaključuje da g. Šalja nije pokazao da nijedan razuman sud ne bi zaključio da je prvostepeni panel izveo jedini mogući razuman zaključak. Zato apelacioni panel delimično odbija žalbeni razlog 13.

Apelacioni panel će sada preći na druge tvrdnje g. Šalje, takođe iznete u okviru žalbenog razloga 13, da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključio da je kod njega postojao umišljaj za krivično delo ubistva.

Pre svega, apelacioni panel se ne slaže s tvrdnjom g. Šalje da nije iznet nijedan dokaz na osnovu kog je prvostepeni panel osnovano mogao izvesti zaključak o njegovoj želji

da ubije zatvorenika koji se u optužnici vodi kao žrtva ubistva i nalazi da se prvostepeni panel s razlogom oslonio na izjavu svedoka W04733, koji je preneo da mu je Šalja rekao: „Ubićemo te. Streljaćemo te”. Dalje, apelacioni panel smatra da se prvostepeni panel s razlogom oslonio na druge posredne dokaze iznete u ovom predmetu koji idu u prilog zaključku da je g. Šalja imao umišljaj da izvrši krivično delo ubistva. S tim u vezi, apelacioni panel upućuje na zaključke prvostepenog panela o Šaljinom aktivnom i ličnom učešću u teškom i brutalnom zlostavljanju zatvorenikâ prilikom slučaja od 20. maja 1999. Pored toga, apelacioni panel upućuje i na zaključak prvostepenog panela da je g. Šalja 4. juna 1999. ili približno tog datuma učestvovao u zlostavljanju zatvorenika koji će kasnije podleći povredama, da je bio prisutan kad su drugi učesnici u UZP-u pucali u tog čoveka i da je i posle toga nastavio da učestvuje u njegovom zlostavljanju.

Što se tiče Šaljinog argumenta da izjava svedoka W04733 u najstrožem slučaju ukazuje na njegov umišljaj da ubije svedoka W04733 a ne zatvorenika koga optužnica navodi kao žrtvu ubistva, panel podseća da za krivična dela izvršena u okviru UZP-a nije neophodno utvrditi učešće optuženog u izvršenju konkretnog krivičnog dela. U ovom slučaju prvostepeni panel bio je dužan da ustanovi odgovornost optuženog za doprinos zajedničkom zločinačkom cilju, koji je obuhvatao i krivično delo ubistva zatvorenikâ u fabrici metala. Apelacioni panel se uverio da prvostepeni panel nije pogrešio time što je zaključke izveo oslanjajući se na izjavu svedoka W04733. Što se tiče vrste Šaljinog umišljaja, mada su neki aspekti zaključaka prvostepenog panela mogli biti jasniji, apelacioni panel primećuje da je prvostepeni panel ipak naglasio da je kod g. Šalje postojao direktni umišljaj za delo ubistva.

Apelacioni panel je razmotrio i tvrdnju g. Šalje da on krivično delo ubistva nije izvršio lično. Međutim, ovaj panel podseća da g. Šalja nije osuđen za neposredno izvršenje krivičnog dela ubistva i da pravo o UZP-u ne postavlja uslov da je optuženi izvršio krivično delo ili neki njegov deo. Apelacioni panel smatra da je prvostepeni panel pravilno ocenio značaj i obim Šaljinog učešća u UZP-u. Prema tome, tvrdnja g. Šalje da

nije direktno učestvovao u izvršenju krivičnog dela ubistva ne dovodi u pitanje zaključke prvostepenog panela o značaju njegovog doprinosa zajedničkom cilju.

Apelacioni panel konstatuje da g. Šalja nije pokazao da je prvostepeni panel pogrešio kad je zaključio da je i kod njega postojao umišljaj da se izvrši krivično delo ubistva.

Prema tome, apelacioni panel odbija žalbeni razlog 13.

Greške u zaključcima prvostepenog panela o kazni

I na kraju, g. Šalja u okviru žalbenog razloga 14 osporava zaključke na kojima je prvostepeni panel zasnovao kaznu od 18 godina zatvora za dela iz tri tačke optužnice po kojima je g. Šalju oglasio krivim.

Prvo, što se tiče merodavnog prava za odluku o kazni, apelacioni panel konstatuje da prvostepeni panel nije pogrešio u proceni da je dužan da uzme u obzir raspon kazni predviđen u nacionalnom zakonodavstvu, ali da ga to ne obavezuje. Dalje, imajući u vidu odluku veća Ustavnog suda u predmetu *Mustafa*, apelacioni panel konstatuje da je prema Krivičnom zakonu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije iz 1976. godine, uz izmene uvedene UNMIK-ovom uredbom br. 1999/24, najblaži raspon kazni predviđen nacionalnim zakonodavstvom kazna od pet do 15 godina zatvora. U svakom slučaju, raspon kazni predviđen nacionalnim zakonodavstvom ne ograničava diskreciono pravo Specijalizovanih veća da izrekne višu kaznu, pa i kaznu doživotnog zatvora, u skladu sa članom 44(1) Zakona. Osim toga, iz razloga koji su detaljnije izloženi u tekstu žalbene presude, apelacioni panel smatra da kod primene prava o rasponu kazni nije povređen princip zakonitosti.

Drugo, što se tiče faktora uzetih u obzir prilikom odmeravanja kazne, apelacioni panel nalazi da g. Šalja nije pokazao nijednu grešku u zaključcima prvostepenog panela i odbija njegove navode s tim u vezi.

Što se tiče tvrdnje g. Šalje da on u fabrici metala nije imao rukovodeću ulogu, apelacioni panel konstatuje da je prvostepeni panel pogrešio jer činjenici da g. Šalja

nije bio na komandnom položaju nije pridao dovoljno veliki značaj kad je ocenjivao njegov lični doprinos krivičnom delu ubistva. Apelacioni panel će u nastavku govoriti o posledicama te greške na odmeravanje kazne. Apelacioni panel odbija Šaljine tvrdnje o svim ostalim olakšavajućim okolnostima.

I na kraju, apelacioni panel će razmotriti Šaljinu tvrdnju da prvostepeni panel nije vodio računa o jednakosti i da je prekoračio svoje diskreciono pravo određivanjem kazne koja je neopravdano nesrazmerna u poređenju sa kaznama izrečenim u sličnim predmetima. Apelacioni panel, pre svega, odbija tvrdnju g. Šalje da prvostepeni panel nije valjano obrazložio zbog čega je u znatnoj meri odstupio od kazni izrečenih u tim predmetima. Što se tiče osnovanosti samog navoda iz žalbenog razloga, apelacioni panel podseća da u punoj meri poštuje široku slobodu prvostepenog panela u odlučivanju o kazni. Međutim, imajući u vidu sve relevantne faktore i okolnosti specifične za ovaj predmet, apelacioni panel konstatuje da postoji raskorak između kazni izrečenih g. Šalji i drugih kazni koje su bile predmet njegove analize. Konkretno, apelacioni panel zaključuje da konačna kazna od 15 godina izrečena g. Mustafi, koji je imao komandnu funkciju, pokazuje da je prvostepeni panel iskoračio van granica svog diskrecionog prava kad je g. Šalji odredio kazne koje nisu srazmerne kaznama određenim u sličnim predmetima. Stoga apelacioni panel delimično prihvata Šaljine argumente u vezi sa zaključcima prvostepenog panela o kazni, a odbija ostatak tvrdnji koje je Šalja izneo u okviru žalbenog razloga 14.

Što se tiče dejstva koje zaključak apelacionog panela o greškama ima na odmeravanje kazne, ovaj panel, prvo, podseća da je poništio zaključke prvostepenog panela o dve žrtve proizvoljnog lišenja slobode i o pet žrtava mučenja. Drugo, apelacioni panel je konstatovao da prvostepeni panel u oceni krivičnog dela ubistva nije pridao dovoljan značaj činjenici da g. Šalja nije imao komandnu ulogu. I treće, određivanjem nesrazmerne kazne g. Šalji prvostepeni panel je prekoračio svoje diskreciono pravo.

Apelacioni panel stoga nalazi za shodno da ublaži pojedinačne kazne koje je g. Šalji izrekao prvostepeni panel i da izrekne sledeće kazne: (i) kaznu zatvora u trajanju od šest godina po tački 1 optužnice, za ratni zločin proizvoljnog lišenja slobode, izvršen nad najmanje 16 lica; (ii) kaznu zatvora u trajanju od 13 godina po tački 3 optužnice, za ratni zločin mučenja, izvršen nad najmanje 13 lica; i (iii) kaznu zatvora u trajanju od 13 godine po tački 4 optužnice, za ratni zločin ubistva, izvršen nad jednim licem. U skladu s tim, prema pravilu 163(4) Pravilnika, apelacioni panel mora da odredi i jedinstvenu kaznu za sveukupno kažnjivo postupanje optuženog“, koja „ne može biti kraća od najduže pojedinačne kazne izrečene za svaku optužbu“. U tom pogledu, apelacioni panel zaključuje da jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 13 godina, u koju se uračunava vreme koje je optuženi proveo u pritvoru počev od dana kada je uhapšen, 16. marta 2021, adekvatno odražava Šaljino sveukupno kažnjivo ponašanje u ovom predmetu.

Apelacioni panel naglašava da ublažavanje kazni izrečenih g. Šalji ni u kom slučaju ne znači da krivična dela za koja je oglašen krivim i za koja su mu izrečene kazne ne spadaju u teška krivična dela.

I na kraju, panel naglašava da potvrđuje osudu g. Šalje za ratne zločine proizvoljnog lišenja slobode, mučenja i ubistva (tačke 1, 3 i 4), za koje g. Šalja snosi individualnu krivičnu odgovornost.

I još jedna napomena opšte prirode - apelacioni panel podseća da Specijalizovana veća imaju nadležnost isključivo nad pojedincima, a ne nad grupama ili organizacijama. U tom smislu, apelacioni panel ponovo naglašava da predmet ovog postupka nisu bili ni OVK ni narod Kosova, već da je panel razmatrao samo konkretne postupke g. Šalje.

Dispozitiv

Iz navedenih razloga, pošto je razmotrio sve argumente strana i učesnika u postupku, panel apelacionog suda, na osnovu člana 46 Zakona i pravila 182 i 183 Pravilnika,

PRIHVATA Šaljine žalbene razloge 7 (delimično), 12 (delimično) i 14 (delimično);

DELIMIČNO PONIŠTAVA osude izrečene g. Šalji po tački 1 i tački 3 optužnice u meri u kojoj su one zasnovane na proizvoljnom lišenju slobode dva lica i mučenju pet lica;

ODBIJA Šaljinu žalbu u preostalom delu;

POTVRĐUJE, u preostalom delu, osude izrečene g. Šalji za ratni zločin proizvoljnog lišenja slobode na osnovu članova 14(1)(c)(i) i 16(1)(a) Zakona po tački 1 optužnice, za ratni zločin mučenja na osnovu članova 14(1)(c)(i) i 16(1)(a) Zakona po tački 3 optužnice i za ratni zločin ubistva na osnovu članova 14(1)(c)(i) i 16(1)(a) Zakona po tački 4 optužnice;

POTVRĐUJE kaznu od šest godina zatvora izrečenu po tački 1 optužnice;

PONIŠTAVA kaznu zatvora u trajanju od šesnaest godina izrečenu po tački 3 optužnice i **IZRIČE** kaznu zatvora u trajanju od trinaest godina;

PONIŠTAVA kaznu zatvora u trajanju od osamnaest godina izrečenu po tački 4 optužnice i **IZRIČE** kaznu zatvora u trajanju od trinaest godina;

PONIŠTAVA jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 18 godina izrečenu g. Šalji i **IZRIČE** mu jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 13 godina, u koju se uračunava vreme koje je g. Šalja proveo u pritvoru;

ODLUČUJE da ova presuda odmah stupa na snagu na osnovu pravila 185(1) Pravilnika;

NALAŽE da g. Šalja, u skladu sa članom 50(1) Zakona i pravilom 166(3) Pravilnika, ostane u pritvoru Specijalizovanih veća dok se ne završe pripreme za njegovo prebacivanje u državu u kojoj će izdržavati kaznu; i

DALJE REŠAVA po Šaljinoj žalbi na nalog o reparacijama.